

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.550/2011/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a Pivarnyikné Dr. Juhász Emőke Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Pivarnyikné dr. Juhász Emőke ügyvéd) által képviselt **felperes neve (tartózkodási helye)** tartózkodási helyű felperesnek, - **(jogtanácsos neve)** által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2011. július 5. napján kelt 2.P.20.809/2011/5. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 6. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 5.000,-(Ötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes a le nem rótt 30.000,-(Harmincezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket külön felhívásra az államnak megtéríteni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A szabadságvesztés büntetését töltő felperes 2010. október 4. napján, miután kórszállítással az alperesi bv intézetbe érkezett, a felügyelőtől megkérdezte, telefonálhat-e és ezért cserébe felajánlott egy doboz cigarettát. Ezen cselekménye miatt fegyelmi eljárás indult ellene és az alperes 2010. október 21. napján meghozott 650/2010. számú fegyelmi határozatával vesztegetés miatt fegyelmi fenytésként 15 nap tartalmú magánelzárással sújtotta. A felperes fellebbezése folytán a Csongrád Megyei Bíróság Bv Csoportja BV. sorszámú határozatával a fegyelmi határozatot 2010. november 9. napján helybenhagyta. Az alperes 2010. november 10. napján megkezdte a fegyelmi fenytés foganatosítását, amelyet 2010. november 15. napján megszakított a felperesnek a **(város neve)**-i Büntetés-végrehajtási Intézetbe történő szállítása miatt, majd a visszaszállítást követően ismételtén folytatta. A fenytést a fogvatartott 2010. december 10. napján töltötte le. A bv csoport határozatával szemben a felperes fellebbezést terjesztett elő és a Csongrád Megyei Bíróság 2010. november 26. napján kelt 2.Bvf..... sorszámú határozatával az elsőfokú végzést megváltoztatta akként, hogy a magánelzárás tartamát 5 napra enyhítette. A végzés indokolása szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a

fegyelmi jogkör gyakorlója által kiszabott 15 nap magánelzárást arányban állónak tartotta a fogvatartott terhére rótt cselekmény tárgyi súlyával és a terhére és javára szolgáló körülményekkel. A magánelzárás időtartamát eltúlzottnak tekintette a felperes javára szolgáló azon körülményre tekintettel, hogy a szabadságvesztés büntetésének letöltése közben vele szemben fegyelmi eljárás nem indult, fenyítve nem volt, illetve több alkalommal jutalomban részesült. A határozat 2010. december 9. napján érkezett meg az elsőfokú bírósághoz és az elsőfokú bíróság 2010. december 10. napján adott utasítást a kézbesítésére a bv intézet részére.

A felperes keresetében nem vagyoni kártérítés jogcímén 500.000,-Ft és ezen összeg után 2010. december 11. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, az alperes jogszabálysértően mérlegelte a fegyelmi vétség alapjául szolgáló tényeket, eltúlzott mértékben állapította meg a fegyelmi büntetés időtartamát és nem vette figyelembe a javára szolgáló körülményeket. A hosszabb tartamú magánelzárás következtében személyhez fűződő jogai sérültek, mert ezen időtartam alatt el volt zárva attól, hogy olvashasson, sportolhasson, nem fogadhatott látogatókat és csomagot sem kaphatott, dolgozni pedig csak külön engedéllyel tudott. Az egyéb bv szabályokhoz képest lényegesen súlyosabb mértékű korlátozást szenvedett. Az általa előterjesztett kártérítési igényt az alperesi intézmény 31-10-375/2011. számú határozatával elutasította.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Érdemi védekezése szerint a jogszabály keretei között járt el a fegyelmi büntetés kiszabásakor és a büntetés végrehajtását a Csongrád Megyei Bíróság bv bírójának által hozott határozat időpontjától meg kellett kezdenie. A bíróság másodfokú végzését abban az időpontban kapta meg, amikor a magánelzárás büntetést a felperes kitöltötte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, fizessen meg az alperesnek 12.500,-Ft perköltséget és külön felhívásra az államnak 30.000,-Ft le nem rótt eljárási illetéket. Indokolásában rámutatott arra, hogy a felperesi igényérvényesítés közigazgatási jogkörben okozott kártérítési keresetnek minősül. A felperesnek kellett bizonyítania a Ptk. 339. § (1) bekezdésében előírt tényállási elemeket és a károkozóra hárul annak bizonyítása, hogy magatartása nem volt felróható. Az állandóan követett bírói gyakorlat szerint a kártérítési igény akkor lehet alapos, ha az államigazgatási szerv alkalmazottjai jogellenesen jártak el az államigazgatási eljárás során és határozatuk, illetve döntésük nekik felróható okok miatt kirívóan okszerűtlen mérlegelésen alapult. A felperes a követelését arra alapította, hogy a kiszabott büntetés mértéke túlzott volt és ezért jogellenes az alperes mérlegelés útján meghozott döntése. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a bv intézet a jogszabály keretein belül szabta ki a büntetést, és határozta meg annak mértékét, amelyet utóbb a Csongrád Megyei Bíróság Büntetés-végrehajtási Csoportja helybenhagyott. Bár a Csongrád Megyei Bíróság másodfokú tanácsa a büntetés mértékét illetően eltérő határozatot hozott, ez önmagában nem jelenti, hogy az alperes kirívóan okszerűtlenül mérlegelt volna akkor, amikor a fegyelmi vétség következtében a törvényben meghatározott tartamú büntetésen belül határozta meg az elzárás mértékét. Az alperes nem tanúsított jogellenes magatartást akkor sem,

Pf.III.20.550/2011/5. szám

amikor a kiszabott fegyelmi büntetést végrehajtotta, ugyanis a Bv.... számú iratokból megállapítható, hogy a másodfokú határozat kézbesítése 2010. december 10. napján történt meg, amely időpontra a felperes letöltötte a fegyelmi fenyítést. Mellőzte a felperes személyes és az általa kért tanúk meghallgatását, mert attól a tényállás releváns módosulása nem volt várható.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen a keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására utasítását kérte. Fellebbezésében előadta, a szabadságvesztés végrehajtása során az elítéltet ért kárért a bv intézet polgári jogi kártérítési felelősséggel tartozik. Hivatkozott arra, hogy a Ptk. 76. §-a szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése. Az alperesi bv intézet államigazgatási jogkörben kárt okozott. Szervező, intézkedő tevékenysége során a hatóság téves jogalkalmazásával a személyi szabadsága korlátozásának időtartamát kirívóan hosszú időben állapította meg, amely alól nem mentesülhet azon az alapon, hogy a magánelzárás büntetés időtartama akár 20 nap is lehet. Jelen esetben a jogerős döntés alapján 5 nap elzárás volt indokolt, ennek ellenére szabtak ki vele szemben 15 napot, amelyet le kellett töltenie. A mérlegelés jogszerűtlen volt, hiszen a jogerős döntésben meghatározott időtartam háromszorosát töltötte magánelzárásban. Nem csupán becsülete, jó hírneve sérült, hanem a személyi szabadságának korlátozása is megvalósult.

Az alperes ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Állította, hogy a magánelzárást kiszabó fegyelmi határozat meghozatala során az enyhítő és súlyosító körülményeket egyaránt értékelte és a jogszabályi keretek között mérlegelési jogkörben hozta meg határozatát, a jogszabályban meghatározott mértéket nem lépte túl. Az általa kiszabott fenyítést, ha azzal szemben fellebbezést jelentenek be, független bírói szerv vizsgálja felül és ha a bv bíró az elsőfokú fegyelmi döntést helybenhagyja, akkor az kellő garanciával bír arra, hogy annak kiszabása során a vonatkozó jogszabályok rendelkezései betartásra kerültek, ezért meg kell kezdeni a végrehajtását.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésekkel és érdemi döntésével is egyetértett a másodfokú bíróság.

Az alperes kártérítési felelősségének elbírálására irányadó Ptk. 348. § (1) bekezdése és a 339. § (1) bekezdése mellett a jogalap körében tekintettel kellett lenni a Ptk. 75. § (1) bekezdésében, a 76. §-ban és a 84. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakra, mert az érvényesített nem vagyoni kárigény személyhez fűződő jogsérelemen alapul.

A felperes fellebbezésében változatlanul arra hivatkozott, hogy a bv intézet határozata meghozatalakor jogellenesen járt el, súlyos mértékű 15 nap magánelzárást szabott ki és ezzel személyes szabadságát korlátozta. Az államigazgatási jogkörben okozott kártérítés előterjesztésének anyagi jogi előfeltétele megvalósult, a kifogásolt intézkedés ellen a felperes fellebbezéssel élt, vagyis a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. A felperes a perben nem vitatta, hogy fegyelmi vétséget követett el, csupán az ennek következményeként alkalmazott fenyítés mértékét kifogásolta. A büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. tvr. 42. § (4) bekezdése szerint börtön végrehajtási fokozatú elítélt esetében a magánelzárás 20 napig terjedhet.

Az államigazgatási szerv a jogalkalmazás során bizonyítékokat mérlegel, a bizonyítékok szabad mérlegelése óhatatlanul felveti a téves értékelés lehetőségét, amely önmagában nem lehet alapja a kártérítésnek. A kártérítési igény akkor megalapozott, ha az államigazgatási szerv alkalmazottai jogellenesen jártak el a közhatalom gyakorlása során és a határozat felróható okok miatt kirívóan okszerűtlen mérlegelésen alapul. Az alperes a Bvtvr-ben meghatározott büntetésnél nem szabott ki többet, annak mértékét az enyhítő körülmények miatt a maximumhoz képest 5 nappal csökkentette és a döntést a Csongrád Megyei Bíróság bv bírója határozatában jóváhagyta. A kirívóan okszerűtlen mérlegelés nem valósult meg, az alperes, mint a fegyelmi jogkör gyakorlója a felperes személyét érintő súlyosító és enyhítő körülmények mellett a generális prevenciára is figyelemmel volt. Az alperesi intézetben olyan elítélteket tartanak fogva, akik az átlagost meghaladó időtartamú szabadságvesztés büntetést töltenek. Ezért fokozottan ügyelni kell a büntetés-végrehajtásban érvényesülő rendnek és fegyelemnek.

A 11/1996. (X. 15.) IM rendelet 31. § (1) bekezdése értelmében az elsőfokon jogerőre emelkedett magánelzárás végrehajtását a határozat jogerőre emelkedését követően - a szükséges intézkedések megtétele után - haladéktalanul meg kell kezdeni. A (2) bekezdés szerint a bv bíró végzésével megállapított magánelzárás végrehajtását legkésőbb a végzésnek a fogvatartott részére való kézbesítését követő munkanapon kell megkezdeni. A rendelet 34. § b) pontja alapján, ha a bv bíró magánelzárást megállapító végzése elleni fellebbezés kapcsán a másodfokú bíróság a végzést megváltoztatja, akkor az intézetnek enyhébb fenyítés kiszabása esetén a magánelzárás végrehajtását a bírósági határozatnak az intézet részére történő kézbesítése után haladéktalanul meg kell szüntetni. Az alperes a Csongrád Megyei Bíróság bv csoportja által 2010. november 9. napján hozott határozatnak megfelelően 2010. november 10. napján a fegyelmi büntetés foganatosítását köteles volt megkezdeni. A bv bíró végzésének megfellebbezése esetén a magánelzárás fenyítés végrehajtására nincs halasztó hatálya, így az alperes a büntetés végrehajtásának megkezdését nem mérlegelhette. A másodfokú bíróság 2010. november 26. napján kelt határozatának kézbesítése 2010. december 10. napján történt meg, amikor a felperes a fegyelmi büntetését kitöltötte. Az ismertetett körülmények alapján az alperes a magánelzárás fenyítés végrehajtásakor az irányadó rendeletben foglaltak szerint járt el, vagyis eredményesen bizonyította magatartása felróhatóságának hiányát, így kártérítési felelősség nem terheli.

Pf.III.20.550/2011/5. szám

Az előzőekben kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes másodfokú eljárási költségét megfizetni, amelynek mértéke a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdésén alapul. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a felperes viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) és 15. §-a szerint.

S z e g e d, 2012. január hó 30. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró